

Kuidas?

Vedelikupõhise günekotsütoloogilise uuringu käigus uuritakse tupevõlvilt, emakakaelalt ja emakakaelakanalist spaatli või harjaga võetud rakulist materjali, mis on loputatud eeltäidetud fikseeriva lahusega ThinPrep proovianumas. LBC teostamisel kasutab SYNLAB Eesti Hologic® ThinPrep® tehnoloogiat. LBC proovimaterjalist on võimalik 30 päeva jooksul tellida lisaanalüüse (nt STLI põhjustavaid patogeene).

LBC uuringuid saab tellida nii elektrooniliselt kui ka pabersaatekirjaga. **LBC uuringu adekvaatseks hindamiseks on kohustuslik edastada laborile kliinilis-laboratoorne informatsioon:**

- eelmise günekotsütoloogilise uuringu tulemus ja teostuse aeg;
- konkreetseid günekoloogilisi seisundeid ja haigusi kajastavad diagnoosid või vastav kliiniline info, HPV staatus;
- varasemad emakakaela konisatsioonid/operatsioonid ja teostamise aeg;
- kasutatavad hormoonpreparaadid, ESV-d, viimase menstruatsiooni aeg, menopausi algus, rasedus.

LBC proovi võtmine on tavapärane günekoloogiline protseduur, kuid lähtuvalt erinevate tarvikute kasutamisest (harjad, spaatlid), võib proovimaterjali kogumine proovianumasse erineda. Proovivõtjuhendid on leitavad SYNLABi kodulehel asuvast Laboriteatmikust.

Vedelikupõhine günekotsütoloogiline uuring (LBC)

Arsti meelespea

SYNLAB Eesti klienditugi
Tel: 17123
E-post: klienditugi@synlab.ee
www.synlab.ee

Miks?

Emakakaelavähi ja emakakaela vähieelsete muutuste avastamiseks kasutatakse esmaseks diagnostikaks üldtunnustatud Papanicolaou meetodil tehtud günekotsütoloogilist äigepreparaati. Vedelikupõhine günekotsütoloogiline uuring (LBC – *liquid-based cytology*) on edasiarendus, mis asendab täies mahus konventsionaalse meetodi.

LBC uuringuks võetav proovimaterjal spetsiaalses lahuses:

- Hoiab ära rakkude mehaanilise deformatsiooni;
- Tagab kvaliteetsema proovimaterjali, vähendades ebaadekvaatsete analüüside hulka;
- Ei nõua eraldi preparaadi tegemist ja selle fikseerimist proovivõtja poolt, mistõttu on materjali mugav võtta ja laborisse saata.

LBC võimaldab lisaks rakkude hindamisele määrata samast proovimaterjalist:

- Inimese papilloomviirust (HPV) - hinnatakse kõrge riskiga genotüüpide leide
- Sugulisel teel levivaid infektsioone (STLI) põhjustavaid patogeene, kasutades molekulaardiagnostilisi meetodeid.

Kellele?

Emakakaelavähi sõeluuring

Esmalt määratakse uuringuproovist kõrge riski HPV staatus ning selle positiivse leiu korral teostatakse samast materjalist täpsustav LBC uuring.* Sõeluuringusse kaasatakse naised vanuses 30-65 eluaastast 5-aastase intervalliga.*

Sõeluuringu välised patsiendid

Lisaks organiseeritud sõeluuringule kasutatakse LBC uuringut vastavalt Eesti Naistearstide Seltsi ravijuhendile.**

- Emakakaela muutuste jälgimiseks ≥ 30 -aastastel naistel, kellel on günekotsütoloogilises uuringus ASC-US, on soovituslik teostada HPV uuring või on lubatud korrata günekotsütoloogilist uuringut 12 kuu pärast.
- Emakakaela jälgimine muudel kliinilisel näidustusel – silmaga nähtavad leioonid emakakaelal, ebaselged verejooksud genitaalidest, kontaktverejooksud (<30 -aastasel valida esmasuuringuks günekotsütoloogiline uuring ja ≥ 30 -aastasel on lubatud teostada kaksikuuring (HPV ja günekotsütoloogia)).
- Emakakaela konisatsiooni või hüsterektomia järgselt günekotsütoloogiline uuring kaksiktesti osana 6 ja 24 kuud pärast ravi.
- 25-29-aastaste naiste jälgimisel 3-aastase intervalliga on soovituslik esmasuuring günekotsütoloogiline uuring.

*Lisainfo ja korralduse leiab Tervisekassa kodulehelt ja infomaterjalidest.

**Detailsem info Eesti Naistearstide Seltsi kodulehel (ens.ee/ravijuhendid)

Laboratoorne diagnostika	Uuringu olemus ja tõlgendamine	Proovimaterjal	Proovinõu	Säilitamine	TAT-aeg	TK kood
Vedelikupõhine tsütoloogia (LBC)	Teostatakse ainult LBC uuring, soovi korral lisateel- lus HPV/STLI tekitajale 30 päeva jooksul peale proovi võtmist. Tõlgendus: rakulisi muutusi hinna- takse Bethesda süsteemi järgi.	Tsütoloogi- line materjal emakakaelalt, tupest	ThinPrep® proovianum	Toatempera- tuuril 30 päeva	10 töö- päeva	66822 (või 66820 HPV kodutesti järgselt)
Emakakaelavähi sõeluuring (HPV NAT paneel)	Reflekspaneel, mille korral esmalt teostatakse HPV NAT uuring ning selle positiivse tulemuse korral teos- tatakse samast materjalist automaatselt vedelikupõ- hine tsütoloogiline uuring. Tõlgendus: HPV tulemus väljastatakse negatiivse või positiivse, positiivse tulemuse korral eristatakse ainult genotüüpe 16 ja 18; Ainult positiivse HPV korral teostatakse LBC, mille tulemusi hinnatakse Bethesda süsteemi järgi.				10 töö- päeva	66644, positiivse HPV korral lisandub 66821
HPV NAT paneel					10 töö- päeva	66612, positiivse HPV korral lisandub 66822
HPV NAT ja vedeliku- põhise tsütoloogia paneel	Teostatakse alati nii HPV kui ka vedelikupõhine tsü- toloogiline uuring. Tõlgendus: HPV tulemus väljaasta- takse negatiivse või positiivse, positiivse tulemuse korral eristatakse ainult genotüüpe 16 ja 18; LBC tulemusi hinnatakse Bethesda süsteemi järgi.				10 töö- päeva	66612, 66822
Kõrge riski HPV geno- tüpeerimine: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68	Tõlgendus: positiivne tulemus kinnitab HPV infek- tsiooni, väljastatakse iga genotüübi leid spetsifiliselt. Negatiivne tulemus ei välista infektsiooni, vaid näitab antud proovimaterjalis määratavate HPV genotüü- pide puudumist või on selle kogus proovimaterjalis alpool meetodi määramispiiri.	Emakakaela- kanalikaabe, tupekaabe	Amies vedela transpordi- sõõimega katsuti, ThinPrep® proovianum	Toatempera- tuuril 24 tundi, 2 – 8 °C 7 päeva	2 töö- päeva	66612